

Dreptul

ISSN 1857-3185

VINERI

13 ianuarie

2012

Anul XI

nr. 2 (405)

8 pagini – 3 lei

Săptămînal juridic

E-mail: dreptul_pravo@yahoo.com

Delicvența juvenilă în atenția Ministerului Afacerilor Interne

pag. 3

Recomandări utile pentru protecția cardurilor bancare

pag. 4

Diplomele de studii și titlurile obținute în Moldova vor fi recunoscute în UE

pag. 5

Cetățenii moldoveni mai aproape de UE

O oficialii europeni au anunțat că R. Moldova ar putea obține Foaia de parcurs privind regimul liberalizat de vize în Uniunea Europeană în octombrie. Anunțul a fost lansat la Bruxelles de către Comisarul european pentru afaceri externe, Cecilia Malmstrom, în cadrul unei întrevederi cu premierul Vlad Filat.

Pînă în octombrie, un grup de experți ai Comisiei Europene urmează să evalueze pașii întreprinși de autoritățile de la Chișinău în vederea eliminării vizelor pentru cetățenii moldoveni. Ulterior, va fi elaborat și aprobat și un plan de acțiuni, care, odată realizat de autoritățile de la Chișinău, va permite cetățenilor R. Moldova să circule liber în Uniunea Europeană.

Comisarul european pentru afaceri externe, Cecilia Malmstrom a apreciat

reforme lansate de actuala guvernare, în special, în domeniul justiției și a afacerilor interne. „În această perioadă scurtă, Republica Moldova a obținut rezultate foarte bune și asta pentru că a demarat reforme ambițioase”, a menționat sursa citată.

La rîndul său, premierul Vlad Filat a declarat că Republica Moldova este angajată plenar în realizarea, la nivel național, a reformelor necesare. Prim-ministrul a făcut o trecere în revistă a acțiunilor întreprinse de R. Moldova în vederea scoaterii regimului de vize.

Printre acestea se include aprobarea Legii străinului, racordată la standardele UE, inițierea elaborării conceptului Managementului Integrat al Frontierei, decizia de eliberare exclusivă a pașapoartelor biometrice, începînd cu 1 ianuarie

2011, ratificarea Statutului de la Roma al Curții Penale Internaționale, adoptarea

de către Guvern a Planului Național de Acțiuni în domeniul drepturilor omului,

zate pînă în prezent de către autoritățile de la Chișinău demonstrează că Moldova urmează aceeași traiectorie de reforme ca și Macedonia, Muntenegru și Serbia.

Acordarea unei eventuale Foi de parcurs pentru R. Moldova va constitui un mesaj puternic de susținere pentru forțele pro-europene din țară. Un astfel de document va motiva și mai mult autoritățile de la Chișinău să impulsioneze ritmul și să îmbunătățească calitatea reformelor și de asemenea, ar oferi Uniunii Europene o importantă pîrghie de influență asupra întregului proces de reforme politice, economice și sociale.

Șansele ca R. Moldova să obțină o Foaie de parcurs pentru liberalizarea regimului de vize cu Uniunea Europeană vor depinde în mare măsură de procesul de consultări, dar și de modul în care Guvernul va reuși să producă, pe termen scurt și mediu, rezultate palpabile în realizarea unor reforme importante pentru liberalizarea regimului de vize, susțin experții de la Chișinău.

Moldova nu va intra în UE înainte de rezolvarea conflictului transnistrean

Republica Moldova ar putea deveni membră UE, doar într-un viitor îndepărtat și nu înainte de rezolvarea conflictului transnistrean, a declarat într-un interviu ambasadorul danez în România, Michael Sternberg, a cărui țară a preluat președinția semestrială a UE de la 1 ianuarie.

„Conflictul transnistrean este o problemă europeană, e un conflict înghețat, nu mai vrem conflicte înghețate în UE”, a declarat diplomatul danez în România, care este acreditat și pe Republica Moldova.

Întrebat dacă vede o soluționare a conflictului transnistrean în viitorul apropiat, Michael Sternberg a răspuns negativ și a estimat că mai e nevoie de timp. „Încurajator este că negocierile în formatul „5+2” au fost reluate, după mulți ani. E o situație nouă în Transnistria, au avut loc alegeri, Smirnov nu a mai fost ales, sînt multe semnale că lucrurile se mișcă în zonă în direcția potrivită. Guvernul Republicii Moldova e conștient că trebuie să rezolve acest conflict, dacă vrea să se integreze în UE”, a afirmat ambasadorul.

El a apreciat că Republica Moldova a făcut „progrese excelente” în materie de reforme economice, politice, democratice și totul într-un ritm foarte rapid. „E probabil cel mai bun exemplu din Parteneriatul Estic și încearcă din greu să se ridice la criteriile necesare pentru a face parte din comunitatea europeană extinsă”, a declarat ambasadorul Sternberg. „Mai au unele probleme, dar sînt o democrație foarte tînără și încearcă să-și găsească propriul drum, au politicieni serioși și vizionari.

Într-un timp foarte scurt au făcut multe”, a adăugat diplomatul. Sternberg a reamintit că vor fi demarate negocierile dintre UE și Moldova pentru Acordul de Liber Schimb, sînt în curs și negocierile pentru eliminarea vizelor și în general s-au făcut multe progrese.

„Obiectivul lor de a deveni membri ai UE s-ar putea realiza într-o zi, mai degrabă într-un viitor îndepărtat. Dar, după părerea mea, nu înainte de rezolvarea conflictului transnistrean”, a spus ambasadorul. „Nu mai vrem o țară divizată, nu vrem un alt Cipru”, a completat diplomatul.

Întrebat dacă s-ar simți Rusia confortabil cu o Moldovă integrată în UE, ambasadorul a precizat că „integrarea nu va avea loc azi sau mâine. Este un proiect pentru viitor”, a subliniat Michael Sternberg.

El a mai spus că în cele din urmă este o decizie a Guvernului Republicii Moldova, care a arătat clar că vrea să adîncească procesul de integrare europeană.

„Au făcut pași și reforme importante în această direcție. Un obstacol semnificativ pentru aderare îl constituie conflictul transnistrean. Dacă va dori să înceapă negocierile de aderare, trebuie să găsească mai întîi o soluție la această problemă”, a insistat ambasadorul.

El a menționat, însă, că „depinde și de cum se vor derula lucrurile în Rusia, și în Europa. Orice se poate întîmpla, o criză în Europa, poate o criză în Rusia, nu se știe”, a conchis ambasadorul danez.

elaborarea Foi de parcurs privind reforma poliției cu asistența Consilierilor UE de rang înalt dar și intensificarea consultărilor bilaterale în domeniul justiției și afacerilor interne cu statele membre ale UE.

Experții de la Asociația pentru Politică Externă susțin că progresele reali-

Începe ziua cu DREPTUL!

◆ **Flash****Ministerul Muncii va desfășura un recensământ național al copiilor**

Câți copii avem în țară și cine are grijă de ei? Răspunsul l-am putea afla în această primăvară, când Ministerul Muncii va desfășura un recensământ național al copiilor.

Autoritățile își propun să afle astfel câți minori au rămas fără îngrijire părintească, care sînt nevoile acestora și, în caz de necesitate, să le ofere plasament și îngrijire socială celor nevoiași. Recensământul va începe în luna martie și va dura circa două luni. Proiectul va fi realizat cu suportul guvernului italian și al Agenției cehe de Dezvoltare.

Potrivit datelor statistice, în Moldova sînt înregistrați peste 760 de mii de copii.

Cei care vor procura polițe de asigurare pînă la 31 martie pot beneficia de reduceri

Polița de asigurare medicală la jumătate de preț. De acest privilegiu se pot bucura cetățenii, care vor achita prima de asigurare medicală pînă pe 31 martie. Astfel, polițe de aproximativ 1500 de lei vor putea procura fondatorii de întreprinderi individuale, cu excepția pensionarilor și invalizilor. Aici se mai adaugă arendașii care iau, pe bază de contract, în arendă sau folosință terenuri cu destinație agricolă, cu excepția grădinilor și loturilor pentru legumicultură. Pot beneficia de reduceri patentarii și cei care dau în arendă unități de transport, încăperi, utilaje și alte bunuri materiale. De o reducere de 75 la sută vor beneficia proprietarii de terenuri agricole. Ceilalți cetățeni vor scoate din buzunar aproape 3000 de lei pentru o poliță. Banii pentru poliță pot fi achitați la toate oficiile poștale.

Torte de Crăciun, în penitenciare

Misiunea Norvegiană de Experți pentru Supremăția Legii în Moldova (NORLAM) a vizitat Penitenciarul nr.7 - Rusca, oferind dulciuri condamnatelor. O tortă de proporții impresionantă a fost servită în penitenciar, cu prilejul sărbătorilor de iarnă. Și deținuții de la Penitenciarul nr.13 - Chișinău au fost vizitați, cu o tortă impresionantă, de către reprezentanții NORLAM. Dag Brathole, șeful Misiunii NORLAM în Moldova, a spus la întrevvedere că, „indiferent de situația în care se află aceste persoane, atmosfera de sărbătoare trebuie să fie simțită chiar și în penitenciar, de aceea, NORLAM vine cu un dar de cofetărie pentru două instituții de detenție, cea de la Rusca și cea din Chișinău”.

Reprezentanții NORLAM au vizitat mai multe locații ale Penitenciarului nr.7 - Rusca și au discutat cu șeful instituției Victor Diviza, dar și cu responsabili din cadrul serviciului educativ, privind activitățile de reeducare și asistență psihologică a femeilor deținute, cât și efectul unor programe psihologice implementate anterior.

Potrivit DIP, în ultimii 4 ani, au fost realizate mai multe acțiuni de colaborare cu Misiunea NORLAM, orientate spre perfecționarea personalului penitenciar și monitorizarea respectării drepturilor omului în instituțiile de detenție.

Cetățenii moldoveni din Cehia și Estonia vor fi asigurați social

Cetățenii moldoveni care locuiesc permanent sau desfășoară o activitate temporară în Republica Cehă și în Republica Estonia vor primi din partea acestor state pensii pentru limită de vîrstă, pensii și indemnizații de invaliditate și pensii de urmaș.

Guvernul a aprobat, recent, două proiecte de legi pentru ratificarea acordurilor în domeniul asigurărilor sociale, încheiate de Republica Moldova cu Republica Estonia și Republica Cehă, în toamna anului 2011. Potrivit acordurilor, statele semnatare vor achita partea de pensie calculată pentru perioada de cotizatie la sistemul public de asigurări sociale. În același timp, acordurile mai prevăd că cetățenii moldoveni care vor reveni în țara natală vor beneficia de prestațiile sociale dobîndite în statele în care și-au desfășurat activitatea. Același beneficii vor obține și cetățenii cehi și estoni care muncesc legal în R. Moldova.

Republica Moldova a mai semnat acorduri similare cu Austria, România, Bulgaria, Portugalia, Marele Ducat de Luxemburg

De la 1 aprilie, numerele de telefon fix vor avea nouă cifre

De la 1 aprilie vom forma nouă cifre, atunci cînd vom apela numerele de telefon fix. Asta înseamnă că vom forma obligatoriu prefixul național „0”, codul de destinație și numărul abonatului, chiar dacă vom telefona în aceeași localitate.

„Vom culege toate nouă cifre, acesta este legat în primul rînd de faptul că, resursele de numerotare care sînt alocate din Planul Național de Numerotare sînt epuizate pentru operatorii alternativi. Suplimentar, vom deschide pentru alocare și numerele din șirul 3, ce presupune alocarea fiecărei zone geografice încă a unui cod. De exemplu, orașul Chișinău va avea două coduri - 22 și 32”, a declarat directorul general ANRCETI, Sergiu Sîtnic.

Noua metodologie a fost adoptată de Agenția Națională pentru Reglementare în Comunicații Electronice, prin ordinul Ministerului Tehnologiei Informației. Astfel, în perioada 1 februarie - 31 martie, agenția de profil va informa abonații despre noul tip de apelare.

În prezent, funcționează un plan de numerotare ce prevede apelarea numerelor de telefon din aceeași localitate sau raion doar prin formarea numărului abonatului. Tipul vechi de apelare va putea fi utilizat concomitent cu cel nou pînă pe 1 august.

Executorii judecătorești aleg dosarele care le aduc un venit mai mare, susțin experții

Deciziile judecătorești nu se execută, pentru că legislația nu este racordată la Codul de executare. Alte cauze ale neexecutării deciziilor sînt protecționismul și înstrăinarea patrimoniului de către datornici. Invitații unei emisiuni TV mai susțin că, deseori, executorii judecătorești aleg dosarele de la care au un venit mai mare, iar ce-

lelalte rămîn să se prăfuiască pe rafturi.

Codul contravențional pînă acum nu este adus în concordanță cu Codul de executare, ceea ce face imposibil ca executorul să acționeze în situațiile cînd obiectul executării este a obliga pe debitor să facă ceva.

„La noi este și protecția debitorilor de diferite persoane

influențe care au cunoștințe, care au și unele posturi înalte”, a spus președintele Baroului de Avocați, Gheorghe Amihalachioaie.

Unii experți susțin că executorii judecătorești aleg dosarele ce le aduc un venit mai mare. „Aceasta este o chestie care trebuie să dea de gîndit celor care fac politici. Totul trebuie să fie așa încît el să nu

aibă interes să execute repede unde ceva cîștigă și unde nu”, a explicat fostul viceministru al Justiției Nicolae Eșanu.

Potrivit datelor Uniunii Naționale a Executorilor Judecătorești, în 2011, aproximativ 20 de mii de decizii judecătorești au rămas neexecutate, în timp ce alte zeci de mii de dosare stau pe rafturi din anii precedenți.

Comisia pentru identificarea persoanelor care au avut de suferit în urma evenimentelor din 7 aprilie 2009 va avea caracter permanent

Guvernul a constituit o nouă componență a Comisiei pentru identificarea persoanelor civile și colaboratorilor organelor de poliție care au avut de suferit în urma evenimentelor din 7 aprilie 2009 și recuperarea prejudiciului cauzat acestora.

Oleg Efrim, ministru al Justiției, a specificat că, după încheierea activității comisiei precedente, creată în acest scop în aprilie 2010, a continuat să parvină solicitări de acordare a compensațiilor, astfel încît noua comisie va avea caracter permanent.

Totodată, au fost stabilite atribuțiile comisiei și lista de documente necesare pe care urmează să le prezinte beneficiarii de ajutoare, precum și s-a decis transferarea secretariatului comisiei de la Cancelaria de Stat la Ministerul Justiției.

Anterior, din fondul de rezervă al Guvernului, au fost alocate peste 200 de mii de lei, care au fost direcționate pentru acordarea indemnizațiilor unice în mărime de 5000 de lei pentru persoanele civile și pentru servicii de reabilitare sanatorială a acestora. De asemenea, alte 26 de mii de lei au fost alocate pentru reabilitarea sanatorială a colaboratorilor de poliție.

Conform datelor Ministerului Justiției, făcute publice anterior, numărul total al persoanelor civile, care au avut de suferit ca urmare a evenimentelor din 7 aprilie, se ridică la 467, cea mai mare parte a cărora urmau să fie compensați material în baza hotărîrilor judecătorești. Totodată, 271 de angajați ai Ministerului Afacerilor Interne au fost afectați de aceste evenimente.

Salariile în plic au prejudiciat bugetul în 2011 cu circa 5 miliarde de lei

Anul trecut bugetul de stat a fost prejudiciat cu aproape 5 miliarde de lei în urma achitării salariilor în plic. Potrivit ministrului Muncii Protecției Sociale și Familiei, în 2011, 57 la sută din angajații în cîmpul muncii nu și-au declarat veniturile reale. Combaterea acestui fenomen, rămîne și pentru 2012 o prioritate pentru ministerul de ramură.

4,7 miliarde de lei – acesta este prejudiciul exact al achitărilor neoficiale și practicării muncii la negru. Pentru combaterea acestui fenomen a fost elaborat și un plan de acțiuni. Respectiv, angajatorii vor trebui să prezinte inspecției te-

ritoriale a muncii o schemă de încadrare a lucrătorilor.

Concomitent, angajatorul va trebui să elibereze un permis nominal pentru fiecare angajat care, la rîndul său, va fi obligat să aibă cu el acest document. În același timp, Ministerul Muncii anunță că în 2012 se vor majora salariile pentru cîteva categorii de angajați. După ce Parlamentul va vota în a doua lectură Legea cu privire la salarizarea în domeniul public, salariile a circa 19,5 mii de angajați vor crește cu peste 12%.

Valentina Buliga a menționat că de la 1 ianuarie curent, salariile militarilor

vor fi majorate cu circa 19 la sută, iar plățile angajaților salarizați în baza rețelei tarifare unice vor fi majorate de la 700 la 800 de lei. Această măsură va fi aplicată începînd cu 1 iunie. Tradițional, în luna aprilie vor fi indexate pensiile și alocațiile sociale cu 7,8 la sută. În ceea ce privește protecția socială a cetățenilor moldoveni care muncesc peste hotare, în 2012 va fi semnat un Acord în domeniul migrației forței de muncă cu Federația Rusă.

Anul trecut, au fost încheiate asemenea acorduri cu Austria, Estonia și Cehia.

Ministru: Salariații se îmbolnăvesc pentru că muncesc în condiții nepotrivite

Angajatorii sînt obligați să creeze condiții de muncă pentru ca salariații să nu se îmbolnăvească la serviciu. Acesta a fost răspunsul ministrului muncii, Valentina Buliga, solicitată să comenteze oportunitatea modificărilor în legislație prin care patronii au fost obligați să plătească indemnizația pentru 3 zile de boală a salariatului.

„Experiența cînd angajatorii plătesc pentru zilele de incapacitate temporară ale salariaților există în mai multe țări. Această modificare a fost necesară în contextul ajustării cadrului legislativ la acquis-ul comunitar. Pe parcursul anului plățile pentru incapacitate temporară de muncă, achitate din bugetul asigurărilor de stat, au fost în continuă creștere, atîngînd milioane de lei”, a declarat Valentina Buliga.

„Înțeleg patronatele că sînt îngrijorate, dar în cadrul parteneriatului social trebuie nu doar să cerem, ci și să fim parteneri, să fim preocupați de administrarea corectă a banilor tuturor, angajaților și angajatorilor”, a menționat ministrul.

Potrivit Valentinei Buliga, studiile efectuate au arătat că salariații se îmbolnăvesc pentru că muncesc în condiții nepotrivite: în curent, frig, praf și multe altele.

Referitor la concediile de boală false, ministrul a menționat că e nevoie de a preveni astfel de situații printr-un mecanism care va fi consolidat prin alte modificări în legislație, ca Ministerul Sănătății, Casa Națională de Asigurări Sociale, Compania Națională de Asigurări în Medicină să aibă instrumentele de verificare a medicilor care semnează certificatele pentru concediu de boală.

La sfîrșitul lunii decembrie, Parlamentul a aprobat în prima lectură proiectul de lege potrivit căruia, angajatorul va plăti angajatului trei zile de concediu medical și nu una cum este în prezent. Prima zi de concediu va fi pe contul salariatului, următoarele trei vor fi acoperite de către angajator și doar din a cincea zi indemnizația pentru incapacitate temporară de muncă se va plăti din bugetul asigurărilor sociale de stat.

Delicvența juvenilă în atenția Ministerului Afacerilor Interne

Delicvența juvenilă constituie, în ultimul timp, un subiect destul de arzător, astfel încât acesta se află în obiectivul tot mai multor instituții abilitate în domeniul respectiv. Ca rezultat, au fost semnate un șir de acorduri de colaborare între instituțiile statului și societatea civilă, în vederea prevenirii acestui fenomen. Delicvența juvenilă, prevenirea și diminuarea ei este o prioritate de bază și pentru Ministerul Afacerilor Interne, care a elaborat recent un raport privind starea reală a lucrurilor la capitolul vizat. Deși avem și indici îngrijorători, analiza scoate în evidență și unele cifre îmbucurătoare referitor la situația copiilor aflați în conflict cu legea.

Astfel, pe parcursul anului 2011, de către minori și cu participarea acestora au fost săvârșite 1355 de infracțiuni care, comparativ cu perioada similară a anului precedent, constituie o diminuare cu 6,4%. Din numărul total de cauze penale pornite, urmărirea penală a fost finalizată în 1262 cauze, dintre care 756 - au fost trimise spre examinare către instanța de judecată, 491 - au fost încetate, 12 cauze penale au fost clasate, iar 3 - au fost suspendate.

La comiterea acestor infracțiuni au participat 1714 minori, dintre care 973 au fost atrași la răspundere penală, ceea ce constituie 56,8% din numărul total.

Ca rezultat al acțiunilor întreprinse de către angajații Ministerului Afacerilor Interne pe parcursul anului 2011, s-a redus numărul infracțiunilor săvârșite de către minori și cu participarea acestora. Așadar, a fost redus numărul omorurilor - cu 40 la sută, vătămărilor intenționate ale integrității corporale - cu 28,6%, infracțiunilor de gen sexual - cu 3,8%, tâlhăriilor - cu 45%, jafurilor - cu 19,8 la sută și furturilor - cu 0,5%.

Rămâne îngrijorător, totuși, faptul atestării unei ascendențe cu 8,1% a infracțiunilor legate de droguri (40 cazuri), celor comise de minori în stare de ebrietate cu 83,3% (33 de cazuri) și celor săvârșite în mod repetat, fiind înregistrate 181 de infracțiuni (ce constituie +39,2%).

Din numărul total al minorilor care au participat la comiterea infracțiunilor 1546 sînt băieți și 168 fete; 123 (12,8%) au săvârșit infracțiuni în grup cu persoane mature, iar 206 (3,3%) minori, au comis delict în grup în comun cu semenii lor; 175 sînt elevi (+9,4%), ceea ce constituie 10,2 la sută din numărul de minori; 1435 (-2,1%) sînt neantrenați în câmpul muncii sau au abandonat procesul de studii, ceea ce constituie 83,7% din numărul total de minori participanți la comiterea delictelor; 1641 (sau cu 0,2% mai mulți, comparativ cu perioada analogică a anului precedent) minori au săvârșit infracțiuni pentru prima dată, ceea ce constituie 95,7% din numărul total de minori, iar 73 - au comis infracțiuni în mod repetat (+14,1%).

În funcție de statutul social al minorilor implicați în săvîrșirea infracțiunilor pe parcursul anului 2011, s-a stabilit că 530 copii fac parte din familii vulnerabile, iar 278 copii - din categoria celor rămași fără îngrijirea unuia sau a ambilor părinți (aceștia fiind plecați la muncă peste hotare), dintre care: 203 copii - fără îngrijirea unui părinte, iar 75 - fără îngrijirea ambilor părinți).

La momentul actual, la evidența organelor de poliție se află 3380 minori delicvenți (în anul 2010 se aflau 3525 minori) și 1041 părinți dificili (în anul 2010 - 1009).

În privința minorilor au fost întocmite 68 (în anul 2010 - 95) procese-verbale cu privire la contravenție conform prevederilor art. 228-245 al Codului contravențional. Au fost documentate 56 de cazuri (în anul 2010 - 58) contravenționale privind aducerea minorilor la starea de ebrietate (art.88 CC), iar pentru comercializarea către minori a produselor din tutun și a băuturilor alcoolice au fost documentați 226 (în anul 2010 - 279) agenți economici în temeiul art.91 alin.(2) și 106 în temeiul art.286 alin.(7) al Codului contravențional.

În perioada respectivă, pentru neîndeplinirea obligațiilor de întreținere, educație și instruire a copiilor, în privința părinților au

fost întocmite 3151 (2010 - 3281) procese-verbale cu privire la contravenții în baza art.63 al Codului contravențional.

Pe parcursul anului 2011, copii au devenit victime ale infractorilor în 748 de cazuri, fiind atestată o ascendență cu 14,5 la sută comparativ cu perioada analogică a anului precedent (653 de cazuri).

În 151 de cauze penale (comparativ cu 191 de cauze penale în 2010) copii au fost calificați ca victime ale infracțiunilor de gen sexual. În 17 cazuri, fiind abuzați în familie de către tatăl biologic, vitreg sau alte rude.

De asemenea, au fost înregist-

au fost scoși din familie, 71 au fost plasați în centre de plasament sau alte forme de îngrijire alternativă, iar în alte 56 cazuri a fost propusă lipsirea părinților de drepturi părintești.

Potrivit datelor acumulate de către Secția pentru minori din cadrul Direcției generale poliție ordine publică, la 31 decembrie 2011, în țară au fost înregistrați 88 081 copii rămași fără îngrijirea părinților, dintre care - 27 289 copii, fără îngrijirea ambilor părinți, ultimii fiind plecați peste hotare la muncă.

Pentru realizarea sarcinilor de protecție a drepturilor copilului, de către organele de poliție, la domi-

13-17 ani), care în 18 cazuri s-au soldat cu deces.

Conform Planului măsurilor suplimentare de prevenire și combatere a fenomenului vagabondajului, cerșitului și „copiilor străzii”, în perioada anului 2011, de către subdiviziunile teritoriale au fost plasați în Centrul de plasament temporar al minorilor 1482 minori (dintre care 283 de fete) aflați în situație de risc, dezintegrați de familie, inclusiv 18 copii repatriați de peste hotarele țării (în anul 2010 - 18) și 7 copii domiciliați permanent în alte state (în anul 2010 - 6).

De către subdiviziunile teritoriale de poliție, au fost organizate și desfășurate 6889 (în anul 2010 - 6540) razii, dintre care, cu participarea reprezentanților organelor de protecție socială - 1175 (în anul 2010 - 1098), direcțiilor generale învățămînt, tineret și sport - 637 (în anul 2010 - 523), iar de comun cu medicii de familie - 304 (în anul 2010 - 227).

În adresa consiliilor locale pentru protecția drepturilor copilului, care au un rol important în realizarea măsurilor de prevenire și combatere a delictului juvenil, au fost expediate 4251 prezentări pentru aplicarea măsurilor de influență publică și implicarea în soluționarea problemelor copiilor aflați în dificultate.

De către angajații subdiviziunilor Ministerului Afacerilor Interne, în instituțiile de învățămînt preuniversitar, au fost desfășurate 11 431 (în anul 2010 - 10 101) lecții și convorbiri, prin intermediul cărora, elevii au fost familiarizați cu situația la capitolul infracționalității în mediul persoanelor de vîrstă minoră, prevederile legislației penale și contravenționale la acest compartiment, precum și riscurile de victimizare la care sînt expuși, fiindu-le înaintate recomandări pentru a le evita.

Cor. DREPTUL

trate 18 cazuri de trafic de copii, 17 cazuri de atragere a minorilor la activitate criminală, 27 acte de hulișm împotriva copiilor, iar în 80 cazuri aceștia au devenit victime ale infracțiunii prevăzute de art.264 al C.pen. (încălcarea regulilor de securitate a circulației).

Organele de poliție au fost sesizate despre comiterea în privința copiilor a 77 de cazuri de violență în mediul familiei și 129 de cazuri de violență în instituțiile de învățămînt.

Pentru asigurarea protecției drepturilor copilului au fost înaintate 36 de demersuri de emitere a ordonanței de protecție, 80 copii

ciliu au fost verificați 18 806 copii rămași fără îngrijirea părinților și 7102 familii needucative.

Dificultățile de adaptare, eșecul școlar sau sentimental, dezechilibrul emoțional, pe fundalul unei lipse de comunicare eficientă cu părinții (din motivul lipsei acestora sau neglijării obligațiilor părintești) sau rude, pot servi temei pentru comportament violent asupra propriei persoane (auto-agresiune), care pot culmina cu sinuciderea. Astfel, pe parcursul anului 2011 au fost înregistrate 46 cazuri de tentativă de suicid în rândul minorilor (27 fete și 19 băieți, în special, cu vîrsta cuprinsă între

Recomandări pentru participanții la traficul rutier

Deși iarna continuă să fie blîndă în acest an cu noi, vremea oricînd se poate califica drept instabilă în sezonul rece, iar o zicală străveche spune că „pe iarnă lupul nu o mîncîncă”.

Prin urmare, indiferent de avem zăpadă sau nu, participanții la trafic trebuie să dea dovadă de atenție maximă și comportament adecvat pentru a evita accidentele.

În această arie de preocupări, Ministerul Afacerilor Interne recomandă șoferilor să adapteze viteza de deplasare la condițiile meteo-rutiere.

Este foarte important ca, înainte de a porni la drum, fiecare conducător auto să-și echipeze mașina pentru sezonul rece și să se

informeze în privința traseului pe care urmează să se deplaseze.

Agenții de circulație recomandă conducătorilor auto să adopte o manieră calmă de conducere, fără bruscarea comenzilor vehiculelor, să efectueze fiecare manevră doar după o asigurare temeinică, să utilizeze preponderent frîna de motor și să evite efectuarea depășirilor, care, în asemenea condiții meteo-rutiere, se dovedesc extrem de periculoase.

Nu vă urcați la volan pînă cînd nu verificați buna funcționare a sistemelor de frînare, direcție și iluminare. Curățați bine mașina, asigurîndu-vă că parbrizul, farurile, stopurile și oglinzile laterale vă oferă vizibilitate maximă asupra drumului.

Folosiți pneuri de iarnă, nu înainte, însă, de a verifica presiunea acestora, avînd în portbagaj un cablu de tractare, vestă reflectorizantă, un triunghi reflectorizant pentru semnalizarea accidentelor, o trusă medicală, și, în timpul iernii, și o lopată pentru îndepărtarea zăpezii.

În situația în care carosabilul este acoperit cu polei, iar lapovița este un fenomen omniprezent, prudența este factorul esențial la deplasare. Semnalizați din timp orice manevră pe care intenționați să o efectuați și nu vă aventurați în depășiri care vă pot pune în pericol atît pe dumneavoastră, cît și pe ceilalți participanți la trafic. Pentru un plus de siguranță, se impune mărirea distanței în mers

între vehicule, pentru a putea opri în condiții optime, atunci cînd situația o impune.

Șoferii începători trebuie să evite, pe cît posibil, conducerea autovehiculului în condiții de drum alunecos, pe timp de noapte sau pe distanțe mari, dată fiind experiența redusă și riscul implicării în accidente rutiere.

Pietonilor li se recomandă să fie deosebit de atenți atunci cînd intenționează să traverseze partea carosabilă, să circule numai pe trotuar, iar cînd acesta lipsește, pe acostamentul din partea stînga a drumului, pe sensul de mers, iar dacă sînt nevoiți să circule pe marginea drumurilor naționale să poarte pe haine o sursă de lumină reflectorizantă, vizibilă din ambele sensuri.

În atenția tuturor automobilistilor!

Reamintim că începînd cu data de 1 noiembrie, automobilistii sînt obligați să circule cu luminile de întîmpinare incluse; iar din 1 decembrie, pînă la 1 martie, să echipeze automobilul cu pneuri destinate exploatării în sezonul de iarnă sau cu pneuri utilizate cu crampe, precum și cu lanțuri antiderapante.

Cor. DREPTUL

Recomandări utile pentru protecția cardurilor bancare

Numărul moldovenilor care utilizează carduri bancare este în creștere. Odată cu aceasta crește și riscul de a cădea victimă unei fraude cibernetice. În special, în perioada sărbătorilor de iarnă, când numărul tranzacțiilor efectuate prin intermediul cardurilor bancare crește, utilizatorii acestora sînt expuși unor riscuri semnificative. Pentru a le evita, cetățenii trebuie să cunoască un șir de măsuri importante pentru protejarea datelor bancare, atât în lumea reală, cât și în cea virtuală.

Ministerul Afacerilor Interne vine cu un șir de recomandări către cetățeni, în vederea protecției de unele fraude cibernetice în timpul tranzacțiilor efectuate prin intermediul cardurilor bancare. Acestea vizează următoarele aspecte:

- la retragerea banilor de pe card de la un ATM, în special, cînd sînteți peste hotarele țării sau în altă localitate, trebuie să utilizați un terminal situat în locuri publice, din zonele centrale sau comerciale ale orașului. Preferabil ar fi un terminal din incinta unor bănci sau la sediile acestora;

- asigurați-vă că terminalul ATM nu a fost modificat. Trebuie verificate vizual fanta de acces a cardului, ecranul și tastatura. Dacă se observă urme de lipici, crăpături în plastic, folii lipite peste tastatură sau orice alt semn suspect, utilizatorii sînt sfătuiți să întrerupă tranzacția și să anunțe poliția și banca;

- asigurați-vă că absolut nimeni nu vede codul PIN pe care îl introduceți. Iar pentru ca persoane terțe să nu poată afla codul dumneavoastră PIN cu ajutorul unor dispozitive video instalate ilegal, acoperiți cu cealaltă mînă tastatura în timpul introducerii codului;

- activați notificarea prin SMS pentru orice plăți făcute din contul de card, dacă banca oferă acest serviciu;

- după concedii și vacanțe, verificați extrasul de cont, iar în cazul depistării unor tranzacții suspecte, anunțați imediat banca, dacă este cazul. Tranzacția poate fi refuzată, în cazul existenței unor motive întemeiate, iar banca este obligată să ajute utilizatorul să-și recupereze banii;

- nu scăpați din vedere cardul și asigurați-vă că semnați un singur bon de plată atunci cînd efectuați plăți în magazin, restaurant, benzinărie, hotel etc. Deseori, fraudatorii strecoară sub

chitanță o altă foaie cu indigo, pe care este trecută o sumă mai mare de bani;

- nu păstrați codul PIN împreună cu cardul, scris pe hîrtie sau în telefonul mobil. Cel mai bine ar fi să-l memorizați.

Odată cu creșterea accelerată a comerțului online, utilizatorii s-au obișnuit să

recomandate, care merită a fi reținute:

- protejați-vă calculatorul prin instalarea cel puțin a unei soluții antivirus actualizat și a unui firewall. De asemenea, este foarte important ca sistemul de operare și programele utilizate să fie cu update-urile curente;
- nu utilizați pentru plăți

respectivă poate fi un site de phishing;

- fiți atenți la site-urile accesate. Infractorii cibernetici obișnuiesc să copie design-ul unor site-uri cunoscute și să creeze pagini web false, utilizate pentru colectarea datelor bancare și a datelor de autentificare;
- fiți atenți la introducerea

online;

- efectuați cumpărături numai de pe paginile criptate. Criptarea este esențială pentru magazinele online, iar cele care o folosesc vor afișa în bara de adresă a browserului o conexiune de tip https („s”-ul vine de la „secured”, este o conexiune http securizată). Indicii ale unei conexiuni criptate pot fi simbolul în formă de lacăt sau afișarea barei de adresă cu o culoare diferită;

- folosiți pentru cumpărături online un card separat, cu o limită scăzută de credit. Dacă datele acestui card sînt compromise, paguba este mult mai mică decît în cazul în care fraudă ar fi afectat cardul de economii sau cel de salariu;

- utilizați parole complexe. Parolele de tip „123456” nu vor fi niciodată de nădejde. Utilizatorii sînt sfătuiți să folosească parole complexe, formate din litere, cifre și caractere speciale. De asemenea, este recomandat să aibă parole unice pentru fiecare serviciu online – parolă separată pentru e-mail, parolă separată pentru rețele sociale, la fel și pentru contul online banking.

Urmînd aceste sfaturi, fraudele bancare pot fi evitate cu succes, mai ales în perioadele aglomerate ale anului, cînd foarte mulți oameni folosesc cardurile pentru diverse tranzacții.

Lilia DUMINICA

folosească și alte servicii care acceptă plata cu cardul - de la rezervări de vacanțe la asigurări de mașini sau achiziții de produse. Comercianții implementează mecanismele necesare pentru prevenirea furtului și fraudei, însă există și o serie de măsuri

online calculatoare virusate sau care aparțin altor persoane;

- fiți atenți la ofertele speciale, îndeosebi la ofertele-șoc – cele care promovează produse la prețuri exagerat de mici, comparativ cu majoritatea comercianților. Pagina

datelor personale. La procurarea unui produs online, este necesară introducerea datelor bancare și adresei de livrare, însă majoritatea site-urilor false cer acest lucru chiar din momentul accesării, lucru care este inutil și suspect. Evitați astfel de magazine

UE donează 12 mil. euro pentru consolidarea încrederii dintre Chișinău și Tiraspol

Prim-ministrul R. Moldova, Vladimir Filat și ambasadorul Dirk Schuebel, șeful Delegației Uniunii Europene la Chișinău au semnat un acord de finanțare dintre Guvernul Republicii Moldova și Uniunea Europeană privind Programul „Măsuri de consolidare a încrederii”. Acesta se cifrează la suma de 12 mil. euro, bani nerambursabili, dintre care 15% vor fi destinate regiunii transnistrene.

Potrivit primului ministru, aceste resurse își vor avea destinația în proiectele de mediu, de asigurare cu apă potabilă și cele de dezvoltare a infrastructurii.

„Din această sumă, 15% vor fi destinate regiunii transnistrene. Acțiunea noastră va fi concentrată pe proiecte. Sprijinul este unul important și vreau încă o dată să aduc recunoștința față de UE pentru obiectivul real – cel de integrare europeană”, a subliniat Vlad Filat.

Șeful Delegației Uniunii Europene la Chișinău la fel a declarat că îi pare foarte bine să înceapă acest an printr-o contribuție adusă în soluționarea diferendului transnistrean.

„S-au înregistrat și anumite progrese în timpul discuțiilor în formatul „5+2”. Moldova trebuie să prospere în discuții și sperăm că la

următoarele runde de negocieri formale în orasul Dublin va aduce noi rezultate. Măsurile de consolidare a încrederii trebuie să creeze nu doar măsuri de securitate, ci vor fi un beneficiu pentru Moldova prin proiectele de mediu atât la nivel social cît și individual. Acest pachet pentru măsurile de consolidare a încrederii se cifrează la 40 mil. euro. Vreau să menționez aici și rolul instituției EUBAM, care a ajutat la reluarea transportului de mărfuri”, a declarat Dirk Schuebel.

Potrivit șefului Delegației UE la Chișinău acest acord se cifrează la 12 mil. euro, iar prin proiectul dat se propune consolidarea mediului de afaceri dintre cele două maluri ale Nistrului, prin anumite facilități medicale și de reabilitare a infrastructurii. O altă prioritate sînt tinerii, pentru care se va deschide un centru de informare a UE în cadrul Universității de la Tiraspol, care va veni cu suport de lucru tehnic și cu mai multe informații, privind standardele UE.

De menționat că, pentru acest Program – „Măsuri de consolidare a încrederii” sînt prevăzuți 13,1 mil. euro, dintre aceștia 12 mil. fiind acordate de către UE, iar 1,1 mil. de către PNUD.

Comercializarea produselor alimentare nerecomandate va fi interzisă în grădinițe și școli

Repararea, comercializarea sau distribuția produselor alimentare nerecomandate preșcolarilor și elevilor în incinta grădinițelor și a școlilor și în imediata apropiere a acestora, în raza de 100 de metri, va fi interzisă. Un proiect de lege în acest sens a fost aprobat, recent, de Guvern.

Conform proiectului de lege, persoanele fizice, care nu vor respecta această prevedere, urmează a fi sancționate cu amendă de la 10 la 20 de unități convenționale, iar persoanele juridice - cu amendă de la 100 la 150 de u.c. (trei mii de lei), respectiv, cu sau fără privarea de dreptul de a desfășura o anumită activitate pe un termen de la trei luni pînă la un an.

Inițiativa legislativă prevede completarea cadrului legislativ existent prin introducerea noțiunii „produs alimentar nerecomandat preșcolarilor și școlarilor”, definit ca un produs alimentar cu un aport substanțial de compuși cu efect dăunător sănătății, ca grăsimi, sare, zahăr, îndulcitori, aditivi alimentari, în detrimen-

tul compușilor cu efect benefic, cum ar fi fibre, vitamine, minerale. În context, Ministerul Sănătății va elabora, în termen de 60 de zile, lista produselor alimentare nerecomandate preșcolarilor și școlarilor, care ulterior va fi distribuită instituțiilor de învățămînt.

Andrei Usatii, ministru al Sănătății, a specificat, în ședință, că, în prezent, multe dintre produsele puse în vânzare, cel mai frecvent cele de fast-food, în incinta instituțiilor de învățămînt menționate, sînt departe de noțiunea de aliment sănătos, avînd deseori chiar și efecte negative asupra creșterii și dezvoltării copiilor. Aceștia, în virtutea vîrstei, nu conștientizează nocivitatea acestora și sînt atrași, de cele mai multe ori, de ambalajele colorate, spune ministrul Sănătății.

Potrivit datelor Ministerului Sănătății, prevalența diabetului la maturi constituie 137,2 cazuri la 10 mii de locuitori, iar la copii - 20,4 cazuri la 10 mii, anul trecut fiind înregistrate 57 de noi cazuri de diabet la copii.

Amendă pentru șoferii care nu vor cupla centura de siguranță

Atenție șoferi! În perioada 10-17 ianuarie, pe teritoriul municipiului Chișinău va demara operațiunea specială „Centura de siguranță – salvează vieți”.

Conform punctului 11 litera (b) al Regulamentului circulației rutiere – conducătorul de vehicul în timpul deplasării este obligat să cupleze centura de siguranță și să verifice dacă pasagerii de asemenea au cuplat centurile (în cazul în care autovehiculul este echipat cu acestea).

De menționat că, șoferii care vor ignora aceste prevederi vor fi sancționați de către agenții de circulație cu amendă de la 300 la 400 lei și 3 puncte de penalizare.

Diplomele de studii și titlurile obținute în Moldova vor fi recunoscute în UE

Veste bună pentru moldoveni! Vom avea mai multe posibilități de a studia și de a ne angaja în țările europene. Guvernul a aprobat inițierea negocierilor asupra proiectului Acordului interguvernamental privind recunoașterea diplomelor, titlurilor academice, calificărilor și competențelor, elaborat de Ministerul Educației. Documentul urmează a fi semnat între Republica Moldova și 23 de state.

„Din momentul în care am aprobat acest acord-cadru, avem tot temeiul să venim cu propunerile de rigoare la adresa celor 23 de țări, care au fost și ele aprobate prin anexă. Este vorba despre Italia, Franța, Marea Britanie, Irlanda, Danemarca, Germania, Polonia, Ungaria, Suedia, Norvegia, Finlanda, Cehia, Slovenia, Slovacia, Bulgaria, Portugalia, Grecia, Turcia, Israel, Cipru și Țările Baltice”, a comunicat ministrul Educației, Mihai Șleahțișchi.

Potrivit sursei citate, „țările menționate au înregistrat progrese semnificative în domeniul învățământului și, de regulă, cetățenii moldoveni emigrează în aceste state”. În această ordine de idei, implementarea acordului va facilita recunoașterea pe plan internațional a actelor de studii și a calificărilor obținute în Republica Moldova, în scopul continuării studiilor și/sau angajării în câmpul muncii peste hotare.

Baza normativă propusă urmărește scopul de a stimula reîntoarcerea cetățenilor Republicii Moldova în țară și de a asigura încadrarea lor în viața social-economică a țării, prin recunoașterea

calificărilor/competențelor obținute în învățământul non formal, a mai adăugat ministrul Educației. Acordul se referă și la actele de studii eliberate anterior datei intrării în vigoare a acestuia.

Sub aspect politic, sem-

dova în contextul aspirațiilor de integrare europeană. Totodată cooperarea în cadrul Acordului va contribui la modernizarea politicilor educaționale și apropierea acestora la standardele europene, precum și la implementarea prevederilor Procesului de la Bologna în Republica Moldova.

Sub aspect economic și social, facilitarea procedurilor de recunoaștere a actelor de studii va contribui la promovarea mobilității academice și profesionale a cetățenilor Republicii Moldova, va spori calitatea studiilor și pregătirea specialiștilor de înaltă calificare pentru eco-

acte legislative și normative din domeniul educației și științei, în scopul facilitării procedurilor ce țin de recunoașterea actelor de studii, titlurilor academice și a calificărilor. Autoritățile competente ale părților vor face schimb de informații necesare pentru implementarea acordului și se vor informa reciproc despre modificările operate în sistemul educațional, actele de studii și titlurile academice.

Acordul se va încheia pe o perioadă de cinci ani, dar va putea fi denunțat de către părți la propria decizie. În cazul neîncetării acțiunii prezentului acord, imple-

narea Acordului de colaborare cu guvernele țărilor din lista anexată Hotărârii de Guvern va crea oportunități pentru dezvoltarea contactelor inter-umane în conformitate cu reglementările comunitare și angajamentele asumate de Republica Mol-

nomiile naționale ale țărilor implicate, va asigura dezvoltarea durabilă a economiilor statelor noastre.

În ceea ce ține de aspectul organizatoric, în vederea îndeplinirii Acordului respectiv, părțile semnatare vor efectua schimburi de

mentarea acestuia va fi automat extinsă pe o perioadă imediat consecutivă de cinci ani. Asigurarea financiară a activităților prevăzute de acord va fi realizată în limita disponibilităților financiare ale părților.

Lilia DUMINICA

Semafoarele trebuie să funcționeze și pe timp de noapte, consideră unii șoferi

Accidentul rutier produs, recent, în Capitală, la o intersecție semnalizată de un semafor intermitent, cu implicarea unui taxi, a provocat reacții controversate din partea șoferilor. Dacă unii consideră că semafoarele trebuie să funcționeze în regim normal și după ora unsprezece noaptea, alții spun că nu sînt deranjați de faptul că semafoarele de pe arterele principale din Chișinău sînt trecute noaptea pe galben intermitent.

„Sînt porțiuni unde este nevoie de semafor. De exemplu, mai sus de strada Ștefan cel Mare, deoarece acolo este periculos”, a spus un șofer.

„Se întîmplă multe accidente. Sînt locuri unde ar trebui să funcționeze semafoarele, în special, la intersecția străzilor București și Ismail. La fel și pe strada A. Pușkin și M. Kogălniceanu”, a menționat un bărbat.

Unii șoferi cred însă că problema o constituie conducătorii auto care neglijează regulile de circulație.

„Un minut cel mult stai, cît trec mai multe mașini și mai departe mergi. Nu este o problemă. Este o problemă dacă șoferul nu știe a merge”, a spus un șofer.

„Mai bine să fie deconectate. De aceea că nu este mult trafic și mai ușor de mers”, a menționat un bărbat.

Reprezentanții Poliției rutiere nu și-au expus poziția față de această problemă.

Recent, la intersecția străzilor Ștefan cel Mare și G. Bănuțescu-Bodoni din Capitală o mașină de taxi a intrat în plin în alt automobil care încerca să vireze la stînga, dar nu i-a fost cedată trecerea. Semafoarele de pe arterele principale din Chișinău trec pe galben intermitent după ora 23.00.

În 2011, 43 de parlamentari au avut aproximativ 950 de absențe nemotivate

Anul trecut, Publika TV a inițiat o campanie și le-a cerut deputaților să respecte Regulamentul Parlamentului, adoptat prin lege, să-și respecte programul de lucru și să nu-l poată modifica decît în cazuri excepționale.

„Le-ai dat votul, iar ei se poartă ca și cum puterea ar fi a lor pe veci. I-ai trimis în Parlament, iar ei și-au închis ușa-n nas. Tu ești stăpînul lor, iar ei se poartă de parcă nu le-ar păsa de tine. Semnează petiția Publika TV”. Acesta a fost îndemnul nostru pentru cetățeni.

Petiția Publika TV a fost semnată de către 18 600 de moldoveni din toată țara, printre care și deputați. Documentul a fost transmis Legislativului.

Potrivit datelor de la Secretariatul Parlamentului, anul trecut, 43 de legislatori au avut în jur de 950 de absențe nemotivate. Cu toate acestea, și-au primit salariile integral.

Serviciul Grăniceri: Cooperare pe plan regional și internațional, parteneriat și noi oportunități de evoluare

Serviciul Grăniceri și-a făcut bilanțul activității pe parcursul anului 2011. Astfel, în contextul implementării documentelor naționale de politici în domeniul liberalizării regimului de vize și managementului integrat al frontierei de stat, Serviciul Grăniceri s-a axat pe stabilirea, dezvoltarea și consolidarea relațiilor de cooperare cu serviciile de frontieră ale statelor limitrofe, statelor-membre UE, EUBAM, Agenția FRONTEX, CSI, precum și cu alte instituții internaționale de profil.

Cooperarea cu instituțiile de frontieră ale statelor limitrofe – România și Ucraina, a fost orientată spre implementarea tratatelor internaționale bilaterale încheiate în domeniul de frontieră, planurilor anuale de cooperare și participarea la activitățile comune, organizate sub egida EUBAM, Agenției FRONTEX, Parteneriatului Estic etc.

Astfel, în vederea dezvoltării continue a cadrului juridic de cooperare în domeniul frontalier, în cadrul întrevederilor conducătorilor instituțiilor de frontieră ale Republicii Moldova, României și Ucrainei au fost semnate Planurile anuale de cooperare pe anul 2012, precum și tratatele internaționale bilaterale privind consolidarea cooperării moldo-române la

nivel central și teritorial, crearea și funcționarea Centrului Comun de Contact Galați, patrularea comună a frontierei de stat moldo-ucrainene, realizarea experimentului de efectuare a controlului în comun în punctul de trecere „Briceni-Rosoșani” pe teritoriul Ucrainei.

În aceeași ordine de idei, în scopul alinierii la standardele europene, Serviciul Grăniceri are stabilite relații de cooperare și cu instituțiile de frontieră ale Republicii Letonia, Republicii Lituania, Republicii Ungaria și Republicii Estonia. Anul curent, cadrul juridic de cooperare a fost extins și cu Serviciul Grăniceri al Republicii Polonia. De asemenea, au fost stabilite noi relații de cooperare cu serviciile partenerilor ale statelor-membre CSI, în special, prin stabilirea cadrului juridic de cooperare cu serviciile de frontieră ale Republicii Belarus și Republicii Kazahstan. În perioada vizată a fost încheiat un acord de cooperare și cu instituția de frontieră a Georgiei.

În urma semnării Aranjamentului de Lucru și Planului de Cooperare 2008-2011, Serviciul Grăniceri și Agenția FRONTEX colaborează intens în diverse domenii de activitate: chinoxologie, analiza de risc, depistarea documentelor de călătorie false și mijloacelor de transport răpite, pregătirea personalului conform standardelor europene, inclusiv în cadrul diverselor proiecte-pilot și măsuri operaționale. Odată cu încheierea noului Plan de cooperare pentru anii 2012-2014, domeniile de cooperare vor fi extinse pe linia managementului integrat al frontierei.

Cît privește EUBAM, activitățile de cooperare între Serviciul Grăniceri și această organizație au fost orientate spre asigurarea securității și stabilității în regiune, consolidarea cooperării dintre toate părțile implicate, ajustarea cadrului instituțional și legal de management al frontierei, acordarea expertizei și consultanței de profil în procesul de reformare a Serviciului Grăniceri, precum și contribuirea la dezvoltarea cooperării cu Agenția FRONTEX și alte organizații internaționale.

În același context, în vederea perfecționării sistemului național de management integrat al frontierei în corespundere cu cerințele UE, EUBAM s-a implicat activ în elaborarea și implementarea Strategiei Managementului Integrat al Frontierei de Stat (MIFS) și Planului de Acțiuni al acesteia pentru anii 2011-2013. De

asemenea, a participat în cadrul Consiliului național MIFS și a organizat diverse activități de instruire în acest domeniu pentru toți partenerii antrenați în gestionarea frontierei.

Totodată, experții EUBAM au oferit expertiză și consultanță în elaborarea următoarelor proiecte legislative conforme exigențelor UE: Legea cu privire la frontiera de stat a Republicii Moldova, Legea cu privire la Poliția de Frontieră, Legea pentru modificarea și completarea unor acte legislative.

Activitățile menționate au constituit un suport esențial și oportun, avînd în vedere faptul că acestea au fost întreprinse în vederea realizării prevederilor primei faze, ce țin de competența Serviciului Grăniceri, din Programul național de implementare a Planului de Acțiuni Republica Moldova - Uniunea Europeană în domeniul liberalizării regimului de vize.

La fel ca și în 2010, Serviciul Grăniceri a participat la activitățile organizate în cadrul Programului de Activitate al Parteneriatului Estic pentru anii 2009-2011, Panelul „Managementul Integrat al Frontierei (2009-2011, 2011-2012), axate pe efectuarea schimbului de experiență, instruire și dezvoltare a capacităților instituționale în vederea promovării cooperării și consolidării încrederii între partenerii Estici și UE.

Lilia DUMINICA

● La solicitarea cititorilor

Contractarea gazelor naturale

Furnizarea gazelor naturale se efectuează numai în bază de contract de furnizare a gazelor naturale încheiat între consumator și furnizor. În contractul de furnizare a gazelor naturale se stipulează obligatoriu:

- obiectul contractului;
- volumul și debitul contractat;
- regimul de consum;
- parametrii normativi de calitate a gazelor naturale conform standardului în vigoare;
- drepturile, obligațiile și responsabilitățile părților contractante;
- cauzele și mecanismul de limitare și sistare a furnizării gazelor naturale;
- termenul de valabilitate a contractului;
- condițiile și termenii de modificare, suspendare și reziliere a contractului etc;
- alte condiții.

Contractul de furnizare a gazelor naturale consumatorilor casnici se încheie pentru fiecare loc de consum luat separat. În cazul blocu-

contracte numai în baza contractului-cadru. Prevederile contractului-cadru încheiat între furnizor și consumatorul casnic sînt obligatorii pentru ambele părți și nu pot fi excluse sau modificate, dar pot fi completate cu acordul în scris a ambelor părți și în corespundere cu normele stabilite. Orice persoană fizică sau juridică, instalația de utilizare a căreia este racordată la rețeaua de gaze a unității de distribuție sau care a îndeplinit condițiile stipulate în avizul de racordare, are dreptul să solicite furnizorului încheierea contractului de furnizare a gazelor naturale. Furnizorul nu va discrimina în nici un mod pe nici unul din solicitanți și este obligat să încheie contract de furnizare a gazelor naturale cu solicitantul. Termenul pentru încheierea contractului de furnizare a gazelor naturale este de cel mult 5 zile lucrătoare. Solicitarea va fi îndeplinită în termenele menționate numai dacă la data depunerii acesteia consumatorul a îndeplinit

unui contract de furnizare a gazelor naturale, care a vîndut sau a înstrăinat imobilul, este obligat să achite integral plata pentru gazele naturale consumate, să înmîneze ultima factură achitată succesorului și să solicite furnizorului rezilierea contractului de furnizare a gazelor naturale pentru acest loc de consum. Furnizorul în acest caz va rezilia contractul de furnizare a gazelor și va întrerupe furnizarea gazelor la locul dat de consum siglînd robinetul și întocmind actul de întrerupere a furnizării gazelor naturale în 3 exemplare. Un exemplar al acestui act va fi înmînat consumatorului care a vîndut sau a înstrăinat imobilul pentru a fi prezentat succesorului. În caz dacă succesorul (noul consumator) solicită încheierea contractului de furnizare a gazelor atunci furnizorul nu va întrerupe furnizarea gazelor naturale și sigila robinetului la acest loc de consum dar va încheia cu el contractul de furnizare a gazelor.

Persoana fizică sau juridică, care în mod legal a obținut un spațiu locativ sau de altă menire, cu excepția cazului de deces al consumatorului ce nu a fost deconectat de la rețeaua de gaze a unității de distribuție, este obligată să solicite furnizorului încheierea contractului de furnizare a gazelor naturale. Dacă această prevedere nu este respectată, furnizorul va deconecta locul de consumat.

În cazul decesului consumatorului casnic, pe parcursul perioadei de stabilire a moștenitorului(ilor) imobilului consumatorului casnic decedat, furnizorul va cere de la pretendentul(ții) la moștenire ca el (unul din ei) să achite plata pentru consumul lunar de gaze naturale. Dacă pretendentul(ții) la moștenire nu îndeplinește(esc) această cerință a furnizorului, atunci, ultimul este în drept să sisteze furnizarea gazelor naturale locului de consum respectiv. În cazul în care s-a stabilit un singur moștenitor al imobilului consumatorului casnic decedat, furnizorul va solicita încheierea contractului de furnizare a gazelor naturale. Dacă moștenitorul refuză să încheie contractul de furnizare a gazelor naturale, furnizorul este în drept să sisteze furnizarea gazelor naturale. În situația cînd există mai mulți moștenitori ai imobilului consumatorului casnic decedat, furnizorul va cere de la moștenitori ca unul din ei să încheie contractul de furnizare a gazelor naturale. Dacă moștenitorii nu îndeplinesc această cerință furnizorul este în drept să sisteze furnizarea gazelor naturale la locul de consum respectiv.

Furnizorul are dreptul să sisteze furnizarea gazelor naturale la locul de consum în ziua expirării sau rezilierii contractului de furnizare a gazelor naturale pentru locul

de consum respectiv, dacă nimeni nu a solicitat prelungirea contractului sau încheierea unui nou contract pentru acest loc de consum. Contractul de furnizare a gazelor naturale încheiat cu consumatorul pentru o perioadă nedeterminată, se consideră valabil pînă la solicitarea de reziliere a contractului, depusă în scris de consumator, sau rezilierea acestuia de către furnizor în conformitate cu clauzele contractului de furnizare a gazelor naturale. Furnizorul este obligat să preîntîmpine consumatorul despre expirarea termenului de valabilitate a contractului de furnizare a gazelor naturale cu cel puțin 15 zile calendaristice înainte de data expirării termenului de valabilitate a contractului.

Contractul de furnizare a gazelor naturale poate fi reziliat sau poate fi suspendată acțiunea lui, la cererea în scris a consumatorului, depusă cu 7 zile calendaristice pînă la data rezilierii sau suspendării acțiunii contractului, cu excepția cînd contractul prevede altfel. În cazul sistării furnizării gazelor naturale la un loc de consum, furnizorul va suspenda contractul pentru 15 zile calendaristice din ziua deconectării. Dacă pe parcursul acestei perioade consumatorul nu a înlăturat motivele pentru care a fost sistată furnizarea gazelor naturale la locul de consum respectiv, atunci furnizorul este în drept să rezilieze contractul în mod unilateral. Furnizorul va informa consumatorul despre rezilierea unilaterală a contractului. Încheierea, suspendarea sau prelungirea contractului de furnizare a gazelor naturale se efectuează de către furnizor fără a percepe o oarecare plată de la consumator. Pentru toate categoriile de consumatori volumul contractat de gaze naturale se va stabili ținînd cont atît de necesarul de gaze solicitat de consumator, cît și de posibilitățile tehnice ale unității de distribuție. Debitul contractat nu va depăși debitul avizat indicat în avizul de racordare. Modificarea volumelor de gaze naturale contractate, trimestrial sau lunar, poate fi solicitată de consumator în scris cu cel puțin 15 zile calendaristice înaintea începerii perioadei pentru care se cere modificarea. Furnizorul este obligat să răspundă, în scris, la solicitarea în timp de 10 zile calendaristice din momentul primirii solicitării respective.

În mod excepțional, pentru consumatorii la care consumul de gaze depinde esențial de condițiile meteorologice, furnizorul poate aproba operativ depășirea volumului contractat pentru o perioadă determinată de timp, la cererea scrisă a consumatorului, prezentată cu 5 zile calendaristice înainte de finele lunii respective și adecvat justificată pe baza condițiilor meteorologice sau

◆ Avocatul dvs. la domiciliu

La întrebări
răspunde juristul
Vitalie MODRÎNGĂ

În cazul în care nu dispun de avocat dar nici nu pot să mă adresez personal în judecată în ordinea civilă mă pot adresa după ajutor procurorului? Are procurorul competențe de a proteja în judecată interese civile?

Ion Stoian,
mun. Chișinău

Potrivit art.5 lit.d) din Legea cu privire la Procuratură, Procuratura participă, în condițiile legii, la judecarea cauzelor civile, inclusiv de contencios administrativ, și contravenționale în care procedura a fost intentată de ea.

Articolul 71 din Codul de procedură civilă se referă la participarea procurorului la judecarea pricinilor civile. Conform prevederilor articolului menționat, procurorul participă la judecarea pricinilor civile în primă instanță în calitate de participant la proces dacă el însuși l-a pornit în condițiile legii. Acțiunea în apărare a drepturilor, libertăților și intereselor legitime poate fi intentată de către procuror numai la cererea scrisă a persoanei interesate dacă aceasta nu se poate adresa în judecată personal din cauză de sănătate, vîrstă înaintată, incapacitate sau din alte motive întemeiate. Acțiunea în apărare a intereselor persoanei incapabile poate fi înaintată de procuror indiferent de existența cererii persoanei interesate sau a reprezentantului ei legal. În cazurile prevăzute de lege, procurorul este în drept să se adreseze în judecată în apărarea drepturilor, libertăților și intereselor legitime

ale unui număr nelimitat de persoane. Procurorul este în drept să adreseze în judecată o acțiune sau o cerere în apărarea drepturilor și intereselor statului și ale societății ce țin de:

- a) formarea și executarea bugetului;
- b) protecția proprietății aflate în posesiunea exclusivă a statului;
- c) recuperarea prejudiciului cauzat statului;
- d) rezilierea contractului care lezează statul în interesele lui;
- e) perceperea unei sume în beneficiul agenților economici în al căror capital statul are cotă-parte;
- f) declararea, în condițiile legii, a actelor normative ale autorităților publice, ale altor organe și organizații, ale persoanelor oficiale sau funcționarilor publici ca fiind nule;
- g) perceperea în beneficiul statului a bunurilor dobîndite ilicit;
- h) anularea înregistrării și lichidarea persoanei juridice în cazul încălcării modului stabilit de constituire, precum și urmărirea veniturilor ei ilicite;
- i) protecția mediului înconjurător;
- j) alte cazuri prevăzute de lege.

rilor de locuit cu multe apartamente, fiecare apartament este considerat un loc de consum separat. Furnizorul va încheia cu consumatorul agricol, bugetar, comercial, industrial și terțiar un singur contract pentru mai multe locuri de consum, indicînd specificul fiecărui loc de consum într-o anexă la contract. Furnizorul va indica în factura de plată, transmisă consumatorului, suma necesară a fi plătită, calculată conform actului de primire-predare a gazelor naturale.

Pentru a încheia contract de furnizare a gazelor naturale, consumatorul casnic este obligat să prezinte furnizorului următoarele documente:

- cererea (formularul acesteia este pus la dispoziție de către furnizor). În cerere se va indica în mod obligatoriu și adresa domiciliului precedent;
- titlul de proprietate sau alt document de obținere pe cale legală a spațiului locativ;
- documentul ce confirmă numărul locatilor.

Contractul de furnizare a gazelor naturale se întocmește în 2 exemplare, cîte unul pentru fiecare parte contractantă. Contractul poate fi diferit pentru diferite categorii de consumatori. Cu consumatorii casnici furnizorul încheie

condițiile indicate în avizul de racordare, efectuînd plata pentru racordare și numai în prezența solicitantului.

Furnizorul are dreptul să refuze, în conformitate cu normele stabilite, încheierea contractului cu solicitantul, argumentînd refuzul său în scris. În cazul cînd solicitantul a înlăturat cauzele refuzului, furnizorul este obligat să încheie contractul de furnizare a gazelor naturale. Solicitantul are dreptul să apeleze la ANRE în privința refuzului. Decizia ANRE este obligatorie pentru ambele părți și poate fi contestată numai în judecată. Consumatorul, parte a unui contract de furnizare a gazelor naturale, este în drept să ceară suspendarea acțiunii contractului și sistarea furnizării gazelor naturale pentru o perioadă de timp de cel puțin o lună sau rezilierea contractului, cînd el nu mai are nevoie de gaze naturale. Furnizorul este obligat să accepte solicitările consumatorului, iar consumatorul este obligat să achite integral plata pentru gazele naturale consumate pînă la data sistării. Dacă furnizorul are datorii față de consumator, el este obligat să restituie aceste datorii pînă la data rezilierii contractului.

Consumatorul, parte a

Stimați cititori!

Redacția va răspunde la întrebările Dvs. numai la prezentarea acestui cupon.

Întrebarea trebuie formulată clar și cît mai concis, pe o foaie aparte.

Decupați cuponul și, împreună cu întrebarea Dvs, trimiteți-l pe adresa: Chișinău, 2009, str. A. Mateevici nr. 60, bir. 222.

Cupon DREPTUL
Numele, prenumele:
Adresa:
(ianuarie 2012, nr. 2(405))

altor condiții. Este interzisă utilizarea gazelor naturale în alte scopuri decît cele stipulate în contract. Consumatorului i se interzice să revîndă gazele naturale care fac obiectul contractului de furnizare a gazelor naturale. Consumatorul casnic, care dorește să utilizeze gaze naturale și în alte scopuri decît cele de menaj, prin arderea lor la aparatele specificate în dosarul tehnic

al instalației de utilizare, este obligat să solicite evidența separată a gazelor naturale pentru aceste scopuri. Pentru aceasta el va depune în scris o cerere către furnizor, care este obligat să-i dea răspuns consumatorului în termen de 10 zile calendaristice. În cazul în care separarea nu este posibilă, ponderea consumului de menaj se va determina aplicîndu-se sistemul pașal.

Citații în judecată

Curtea de Apel Chișinău solicită prezentarea cet. Apostol Natalia, pentru data de 15 martie 2012, ora 11.00, la ședința de judecată (str. Teilor nr. 4, sala 8) în calitate de apelant în cauza civilă intentată la cererea lui Radețchi Ion privind realizarea dreptului de gaj și stabilirea cuantumului creanței.

Judecător **A. Gavrilița**

Judecătoria Economică de Circumscripție solicită prezentarea obligatorie a reprezentantului SC „GM-Mezgrup” SRL, pentru data de 31 ianuarie 2012, ora 11.00, la ședința de judecată (bdul Ștefan cel Mare nr. 73, bir. 221) în calitate de pîrît, unde va avea loc examinarea cauzei civile intentată de „Nina&ASN” SRL privind încasarea datoriei.

Judecător **A. Us**

Judecătoria Centru mun. Chișinău solicită prezentarea cet. Zbanț Victor, cu ultimul domiciliu cunoscut: or. Chișinău, str. Grenoble nr. 159/4, apt. 8, pentru data de 3 februarie 2012, ora 9.00, la ședința de judecată (str. Bulgară nr. 43, bir. 49) unde va avea loc examinarea cauzei civile la cererea lui Istratii Igor privind încasarea datoriei.

Judecător **Nadejda Mazur**

Judecătoria Buiucani mun. Chișinău, în conformitate cu art.108 CPC al RM, solicită prezentarea cet. Poștar Andrei, a.n. 03.09.1970, domiciliat: mun. Chișinău, str. L. Deleanu nr. 1, apt. 7, pentru data de 13 februarie 2012, ora 10.00, la ședința de judecată (str. M. Viteazul nr. 2, bir. 506) în calitate de pîrît în cauza civilă la cererea reclamantului Radețchi Ion privind transmiterea silită a bunului gajat.

Judecător **Silvia Gîrbu**

Judecătoria Buiucani mun. Chișinău solicită prezentarea cet. Armasari Anatolie Vasile, pentru data de 16 februarie 2012, ora 9.15, la ședința de judecată (str. M. Viteazul nr. 2, bir. 504) în calitate de pîrît în cauza civilă nr. 2-4457/11, la acțiunea Biroului Național al Asigurărilor de Autovehicule privind încasarea sumei înregres.

Prezența în ședința de judecată cu întocmirea referinței este obligatorie. În caz de neprezentare, cauza va fi examinată în lipsa părții absente.

Judecător **Dorin Dulghieru**

Judecătoria Buiucani mun. Chișinău solicită prezentarea reprezentantului SRL „Romauro”, pentru data de 13 martie 2012, ora 9.00, la ședința de judecată (str. M. Viteazul nr. 2, bir. 606) în calitate de pîrît în cauza civilă intentată de FPC „Rogob” privind neexecutarea obligațiilor.

Prezența este obligatorie. În caz de neprezentare, cauza va fi examinată în lipsa părții absente.

Judecător **Ghenadie Plămădeală**

Judecătoria Rîșcani mun. Chișinău, în conformitate cu art.108 CPC al RM, solicită prezentarea cet. Tarnovschi Vitalie, cu ultimul domiciliu: mun. Bălți, str. N. Labiș nr. 12, pentru data de 30 ianuarie 2012, ora 9.00, la ședința de judecată (str. Kiev nr. 3, bir. 4) în calitate de pîrît unde va avea loc examinarea cauzei civile la acțiunea lui Roșca Iurie împotriva lui Tarnovschi Vitalie și alții privind declararea nulității procurii și a contractelor de vânzare-cumpărare.

Prezența este obligatorie. În caz de neprezentare, cauza va fi examinată în lipsa părții absente.

Judecător **V. Gîscă**

Judecătoria Botanică mun. Chișinău solicită prezentarea reprezentantului SRL „Deni-IMOBIL”, pentru data de 30 ianuarie 2012, ora 11.00, la ședința de judecată (str. N. Zelinski nr. 13, bir. 12) unde va avea loc examinarea cauzei civile intentată de SRL „UBFB Trade Grup” privind încasarea sumei.

Prezența este obligatorie. În caz de neprezentare, cauza va fi examinată în lipsa părții absente.

Judecător **Viorica Mihaila**

Judecătoria Botanică mun. Chișinău solicită prezentarea reprezentantului SRL „MASTAS BRIO”, pentru data de 2 februarie 2012, ora 10.00, la ședința de judecată (str. N. Zelinski nr. 13, bir. 12) unde va avea loc examinarea cauzei civile intentată de SRL „IONEX TRANS” privind încasarea datoriei.

Prezența este obligatorie. În caz de neprezentare, cauza va fi examinată în lipsa părții absente.

Judecător **Viorica Mihaila**

Judecătoria Botanică mun. Chișinău solicită prezentarea reprezentantului SRL „LV&LR Design” din mun. Chișinău, bdul Cuza Vodă nr. 27/2, bir. 79, pentru data de 31 ianuarie 2012, ora 9.00, la ședința de judecată (str. N. Zelinski nr. 13, bir. 24) unde va avea loc examinarea cauzei civile intentată de SRL „Beton Service” privind încasarea datoriei și repararea prejudiciului.

Vicepreședintele
Judecătoriei Botanica **Iurie Cotruță**

Judecătoria Botanică mun. Chișinău solicită prezentarea cet. Cernîșiov Nichita din mun. Chișinău, str. Independenței nr. 12/1, apt. 130, pentru data de 9 februarie 2012, ora 9.00, la ședința de judecată (str. N. Zelinski nr. 13, bir. 24) unde va avea loc examinarea cauzei civile intentată de Cernîșiov Maria privind desfacerea căsătoriei.

Vicepreședintele
Judecătoriei Botanica **Iurie Cotruță**

Judecătoria Ciocana mun. Chișinău, în conformitate cu art.108 CPC al RM, solicită prezentarea cet. Varticuș Irina, pentru data de 26 ianuarie 2012, ora 10.00, la ședința de judecată (str. M. Sadoveanu nr. 24/1, bir. 307) în calitate de pîrît în cauza civilă intentată de Direcția pentru Protecția Drepturilor Copilului, sec. Ciocana privind decăderea din drepturile părintești.

Judecător **Ina Dutca**

Judecătoria Orhei, în conformitate cu art.108 CPC al RM, solicită prezentarea cet. Petrachi Victor Alexandr, cu ultimul domiciliu: satul Peresecina, Orhei, pentru data de 23 ianuarie 2012, ora 11.30, la ședința de judecată (Orhei, str. Vasile Mahu nr. 135) în calitate de pîrît în cauza civilă intentată de Tacu Vasile privind încasarea datoriei.

Prezența este obligatorie. În caz de neprezentare, cauza va fi examinată în lipsa părții absente.

Judecător **S. Procopciuc**

Judecătoria Orhei, în conformitate cu art.108 CPC al RM, solicită prezentarea cet. Trinchineț Vitalii Constantin, cu ultimul domiciliu: satul Piatra, Orhei, pentru data de 24 ianuarie 2012, ora 10.00, la ședința de judecată (Orhei, str. Vasile Mahu nr. 135) în calitate de pîrît în cauza civilă intentată de Trinchineț Ala privind desfacerea căsătoriei.

Prezența este obligatorie. În caz de neprezentare, cauza va fi examinată în lipsa părții absente.

Judecător **S. Procopciuc**

Judecătoria Dondușeni, în conformitate cu art.108 CPC al RM, solicită prezentarea cet. Apostoliuc Ivan, pentru data de 30 ianuarie 2012, ora 10.00, la ședința de judecată (Dondușeni, str. 31 August 1989, nr. 19, bir. 11) în calitate de pîrît în cauza civilă intentată de Cazac Vladimir privind recuperarea prejudiciului moral și material.

Prezența este obligatorie. În caz de neprezentare, cauza va fi examinată în lipsa părții absente.

Judecător **Oxana Banari**

Judecătoria Orhei, în conformitate cu art.108 CPC al RM, solicită prezentarea cet. Randacio Nicola, pentru data de 31 ianuarie 2012, ora 9.00, la ședința de judecată (Orhei, str. Vasile Mahu nr. 135, bir. 6) în calitate de pîrît în cauza civilă intentată de Pavlenco Aliona privind desfacerea căsătoriei.

Prezența este obligatorie. În caz de neprezentare, cauza va fi examinată în lipsa părții absente.

Judecător **Tatiana Troianovschi**

Judecătoria Orhei solicită prezentarea cet. Todîța Mariana, domiciliată: satul Bolohan, Orhei, pentru data de 2 februarie 2012, ora 9.00, la ședința de judecată (Orhei, str. Vasile Mahu nr. 135, et. 2) în calitate de pîrît în cauza civilă intentată de Todîța Eduard privind desfacerea căsătoriei.

Prezența este obligatorie. În caz de neprezentare, cauza va fi examinată în lipsa părții absente.

Judecător **Veronica Cupcea**

Judecătoria Briceni solicită prezentarea cet. Grosu Angela, domiciliată: satul Criva, Briceni, pentru data de 10 februarie 2012, ora 9.30, la ședința de judecată (Briceni, str. Independenței nr. 5, bir. 3) în calitate de pîrît în cauza civilă intentată de ÎM „OMF Microinvest” SRL privind transmiterea gajului.

Prezența este obligatorie. În caz de neprezentare, cauza va fi examinată în lipsa părții absente.

Judecător **N. Chirtoagă**

Riscă să stea pînă la 5 ani după gratii pentru contrabandă cu substanțe otrăvitoare

Un bărbat, care transporta substanțe otrăvitoare pentru rozătoare a fost reținut la punctul de trecere a frontierei de stat Vasîlcău - Luntrea.

Suspectul, originar din orașul Soroca, în vîrstă de 53 de ani, a fost reținut în timp ce traversa cu barca râul Nistru. Întrebat de ofițerii de poliție de unde a luat marfa, suspectul a recunoscut că a procurat-o din Ucraina și că intenționa să o vîndă în orașul Soroca. Specialiștii au estimat valoarea mărții la circa 10 000 de lei.

Suspectul este cercetat în baza art.248 alin.(2) C.pen. al RM – „Contrabandă”. Dacă bărbatul va fi găsit vinovat, el riscă o amendă de la 4000 la 12 000 de lei, sau privațiune de libertate de pînă la 5 ani.

Două bătrîne din Căușeni – victimele unui consătean

Procuratura din Căușeni a adus suficiente probe în instanța de judecată care au demonstrat vinovăția unui tînăr de 20 de ani în săvîrșirea unui omor, viol și tentativă de viol.

În primul caz, în primăvara anului 2010, tînărul fiind în stare de ebrietate,

Judecătoria Nisporeni solicită prezentarea cet. Crudu Mariana, cu viza de domiciliu în or. Nisporeni, str. 1 Mai nr. 55, pentru data de 27 ianuarie 2012, ora 9.00, la ședința de judecată (Nisporeni, str. Ioan Vodă nr. 5, bir. 20) în calitate de pîrît în cauza civilă nr. 2-694/2012, intentată de Crudu Vitalie privind desfacerea căsătoriei.

Judecător **Rodica Costru**

Judecătoria Nisporeni solicită prezentarea cet. Țugulea Vladislav, domiciliat: or. Nisporeni, str. Veronica Micle nr. 8, pentru data de 30 ianuarie 2012, ora 8.30, la ședința de judecată (Nisporeni, str. Ioan Vodă nr. 5, bir. 6) în calitate de reclamat în cauza civilă privind desfacerea căsătoriei.

Prezența este obligatorie. În caz de neprezentare, cauza va fi examinată în lipsa părții absente.

Judecător **Diana Cristian**

Judecătoria Botanică mun. Chișinău solicită prezentarea reprezentantului ÎCS „Agro-Mol-Germana” SRL din mun. Chișinău, stradela Muncești nr. 1, apt. 3, pentru data de 9 februarie 2012, ora 9.00, la ședința de judecată (str. N. Zelinski nr. 13, bir. 24) unde va avea loc examinarea cauzei civile intentată de Compania de Audit „NVS-Audit” SRL privind încasarea datoriei.

Vicepreședintele
Judecătoriei Botanica **Iurie Cotruță**

Judecătoria Botanică mun. Chișinău solicită prezentarea cet. Lupanciuc Iacov din mun. Chișinău, str. A. Corobceanu nr. 1,„B” apt. 18, pentru data de 30 ianuarie 2012, ora 9.30, la ședința de judecată (str. N. Zelinski nr. 13, bir. 24) unde va avea loc examinarea cauzei civile intentată de Țurcanu Aliona privind încasarea datoriei.

Vicepreședintele
Judecătoriei Botanica **Iurie Cotruță**

Judecătoria Centru mun. Chișinău solicită prezentarea cet. Ochoa Cruz Luis Alonso, a.n. 07.03.1960, cu ultimul domiciliu cunoscut: mun. Chișinău, str. Drumul Viilor nr. 30/2, apt. 39, pentru data de 6 februarie 2012, ora 16.00, la ședința de judecată (str. Bulgară nr. 43, bir. 67) unde va avea loc examinarea cauzei civile la cererea cet. Novicova Ana privind desfacerea căsătoriei.

Judecător **V. Brașoveanu**

ANUNȚ

Se anunță despre numirea în calitate de administrator provizoriu al APLP 51/396 COOP, în baza Încheierii CAC nr. 2c-84/2011 din 15.12.11, cu înlăturarea debitorului APLP 51/396 COOP de la gestionarea patrimoniului. Administratorul provizoriu solicită președintelui APLP 51/396 COOP a transmite în termen de 5 zile, toate actele aferente administrării APLP 51/396 COOP și ștampila societății, la adresa administratorului provizoriu.

Administrator provizoriu
APLP 51/396 COOP **Mihail Cergă**

AVIZ

Executorul judecătoresc, Igor Doroftei, solicită prezentarea obligatorie, pentru data de 24 ianuarie 2012, ora 12.00, la locul executării hotărîrii Judecătoriei Economice de Circumscripție nr. 2e-6492/11 din 07.10.2011 privind evacuarea SRL „Milevila Lux”, r-l Anenii Noi, satul Maximovca din încăperile ocupate, amplasate pe adresa: r-l Anenii Noi, s. Maximovca, str. Școlară nr.15/B și încasarea de la SRL „Milevila Lux” în favoarea SRL „Papermoon”, mun. Chișinău a datoriei de 159 560,7 lei.

Neprezentarea debitorului sau refuzul de a participa la executare nu va împiedica și nu va influența executarea silită a documentului executoriu, iar cheltuielile legate de evacuare, vor fi suportate de debitor.

Executor judecătoresc **Igor Doroftei**

Cronică

te, aflîndu-se în ospetie la o bătrîna din aceeași localitate, i-a sustras 2000 de lei după care a violat-o.

Pentru a ascunde urmele violului, agresorul a strangulat bătrîna.

O lună mai tîrziu, inculpatul la fel fiind sub influența alcoolului, a încercat să violeze o altă femeie, însă aceasta a scăpat din mîinile agresorului.

În scurt timp victima a anunțat poliția, care a reținut tînărul la cîteva zile de la incident.

Pentru acțiunile sale, inculpatul a fost condamnat la 15 ani de închisoare.

Sentința poate fi atacată în instanța superioară.

Aniversări

Dina ROTARCIUC,
judecător, CA Chișinău, membru
CSM – 60 de ani

Mult stimată doamnă Dina Rotarciuc,

Pentru fiecare om ziua în care s-a născut este una deosebită. Astfel, de o semnificație sînt aceste splendide zile pentru dumneavoastră, deoarece vă aduc în prag frumoasa sărbătoare a sufletului.

Ne bucură nespuse de mult că ați ales ca destin să sluiți cu credință legea și să apărați demnitatea umană, fapt ce vă conferă inconfundabilitatea.

Vă admirăm, vă respectăm, vă prețuim, iar aniversarea dumneavoastră ne oferă plăcutul prilej de a vă adresa sublimе cuvinte de felicitare. Vă dorim să aveți parte de cît mai multă sănătate, multă căldură sufletească, bunăstare și împliniri dintre cele mai frumoase.

La mulți ani!

Zilele acestea și-au aniversat ziua de naștere: **Iulia Sîrcu**, judecător, CSJ; **Iulia Grosu**, judecător, CA Bălți; **Lilia Vasilevici**, judecător, Centru; **Tudor Leahu**, președintele Judecătoriei Rezina; **Serghei Namașco**, judecător, Jud. Econ. de Circumscripție; **Eduard Mașnic**, procuror Buiucani; **Vasile Godoroja**, procuror, șef adjunct secție, Procuratura Generală; **Sergiu Mocanu**, procuror Ci-mișlia.

Mult stimată omagiată, este o onoare pentru noi să vă adresăm sincere și calde urări de sănătate. Aprecieri străduința, devotamentul, abnegația, responsabilitatea cu care vă îndepliniți obligațiile astfel încît doar Dreptatea și Adevărul să triumfe.

Vă dorim să aveți parte, de acum încolo, doar de împliniri și realizări care să vă întregască deplin fericirea.

La mulți ani

**membrii Consiliului de administrație
al Uniunii Juriștilor,
Echipa Dreptul și
Revista Națională de Drept**

**Echipa redacției Vă adresează un Apel
de unire și sprijin. Vă sîntem recunoscători
că sînteți abonații noștri și susțineți ziarul.
Noi avem nevoie de acest ajutor și vom
rămîne alături de Dvs.**

Meridian juridic

Cele mai absurde interdicții făcute în anul 2011

Anul 2011 a fost un an rodnic pentru cei ce adoră și au dreptul să interzică. Pe parcursul lui, în diverse țări ale lumii au fost impuse mai multe restricții, printre care sînt cele ce țin de îmbrăcăminte, machiaj și drepturile copiilor.

Într-un stat american a fost interzisă fotografierea nou-născuților. Proprietarii unui supermarket din Arkansas au scos din vînzare o revistă, pe a cărei copertă era imaginea lui Elton John care-și ținea în brațe copilul adoptiv. Potrivit editorilor, fotografia ar promova „relațiile nesănătoase”.

Una dintre companiile aeriene din Asia nu permite pasagerilor cu copii mici să călătorească la clasa business. Iar autoritățile britanice au interzis publicarea fotografiilor retușate excesiv sau în care apar persoane machiate strident. Cauza ar fi teama că imaginile perfecte de pe panourile publicitare ar putea duce în eroare consumatorii.

Un profesor din California nu permite elevilor să-și ureze „Fii sănătos!” atunci cînd strănută. Ghidîndu-se de regulile bunei cuviințe și făcîndu-și griji pentru sănătatea studenților, administrația Universității din Idaho le-a interzis tinerilor să poarte blugi strîmți.

Și pantalonii prea largi, cu talie joasă, au devenit un lux pentru elevii din Florida, Pennsylvania și Orlando.

Divertis

Revino-ți după sărbători

De Crăciun și Revelion cei mai mulți dintre noi mîncăm mai mult decît trebuie, iar unii chiar cu mult mai mult. Dacă ești isteț, poți să îți revii rapid după mesele copioase specifice acestei perioade și să te întorci la obiceiurile sănătoase de dinainte.

Doi factori esențiali în revenirea la alimentația normală sînt: o ambiție de fier și evitarea unui mod de a gîndi radical, în alb și negru.

Acestea fiind spuse, iată cîțiva pași pe care ar trebui să îi urmezi ca să te refaci după festin.

Consumă multe lichide

Primul lucru pe care ar trebui să îl faci, cînd vrei să îți revii după supraalimentare, este să bei apă, încă de dimineață. De multe ori, aproape jumătate din greutatea acumulată în urma excesului alimentar este provocată de retenția de apă, așa că eliminarea acesteia din corp este de mare ajutor.

Deci, ca să eviți deshidratarea, încearcă să dublezi cantitatea de băuturi fără cafeină consumate timp de o zi sau două, după încheierea perioadei de supraalimentare. Nu e neapărat nevoie să bei doar apă pentru o hidratare corespunzătoare, ci poți consuma lichide și din alte surse pre-

cum fructele și sucurile de fructe, lapte, legume, supe, ciorbe etc.

De asemenea, mare atenție trebuie acordată consumului de sare, care este responsabilă pentru nivelul de sodiu din organism și pentru retenția de apă.

Evită înfometarea

Primul impuls, după o perioadă în care ai mîncat peste măsură, este să urmezi cîteva zile o dietă foarte săracă în calorii. Deși o astfel de abordare pare foarte rațională la prima vedere, aceasta nu va face decît să îți dea metabolismul peste cap.

Încearcă să consumi mai multe proteine

Proteinele stimulează puternic metabolismul, ceea ce te va ajuta să arzi calorii în exces. Așa că fii atent și la ce mîncîci nu doar la cît, fiindcă înfometarea nu este o soluție viabilă pe termen lung pentru scăderea în greutate.

Exercițiile de forță sînt soluția

După sărbători, toată lumea care vrea să scape de kilogramele în plus, se

duce la sala de sport și face cardio la nesfîrșit, ca un soi de pedeapsă pentru excesele culinare. Antrenamentul de forță este o modalitate mai inteligentă ca să revii la normal, fiindcă lichidează zahărul (glicogenul) din mușchi mult mai rapid decît exer-

încheierea antrenamentului, cum ar face un antrenament de forță.

Evită alcoolul

Alcoolul nu doar ca are calorii goale, dar afectează judecata și în ceea ce privește alegerea alimentelor.

cițiile de tip aerobic. Așadar, dacă alimentele pe care le-ai consumat au fost bogate în carbohidrați, atunci exercițiile de forță te vor ajuta să arzi mai eficient aceste depozite de glucide.

O oră de exerciții cardio la intensitate moderată este benefică, dar nu va stimula organismul să consume la fel de bine carbohidrații din corp și nici nu va accelera arderea calorilor chiar și după

Dacă te afli într-o situație în care consumul de alcool nu poate fi evitat, încearcă să te limitezi la cel mult un pahar și bea apă după aceea.

Revenirea după sărbători nu este ușoară, dar nici atît de dificilă pe cît avem impresia. Este nevoie doar de ambiție și mai multă disciplină în alimentație. Acum ai la dispoziție cîteva trucuri care te vor ajuta să revii la silueta de anul trecut. Succes!

Meridian juridic

**Ce a făcut o femeie după ce a scăpat o
brățară de 4000 de dolari în toaletă și a
tras apa**

O femeie din Georgia și-a scăpat brățara cu diamante în vasul de toaletă și a tras apa, relatează „Daily Mail”. Cindy Edwards a primit cum bijuteria de 4000 de dolari se ducea pe canalizare, însă deja era prea tîrziu ca să o mai poată opri.

Fără a se descuraja, femeia a chemat un instalator, care a ajutat-o să afle unde se află brățara cu ajutorul unui detector cu o cameră optică incorporată. Din fericire, bijuteria a rămas blocată pe conductă chiar în curtea din spatele casei.

Instalatorul a săpat în locul indicat de detector și, la scurt timp, brățara a reintrat în posesia lui Cindy Edwards. „Chiar dacă brățara ar fi fost în afara curții, am fi făcut săpături pînă am fi găsit-o”, a spus aceasta.

Se pare că operațiunea de salvare a brățării cu diamante a costat cît jumătate din prețul ei, anume, aproximativ 2000 de dolari. Cu toate acestea, Cindy Edwards consideră că bijuteria a meritat efortul și banii.

**Bărbatul care produce bani numai în
timp ce doarme**

Artistul Lee Hadwin are un talent unic. Își poate realiza operele numai în somn. Nu își poate aminti nimic din ceea ce face în acele momente și nici nu poate reproduce operele atunci cînd este treaz.

Artistul le-a povestit celor de la BBC că nu l-a interesat arta niciodată și nici nu reprezintă o pasiune nebună.

Lee Hadwin spune ca pur și simplu desenează în somn de la vîrsta de 4 ani. Pe hîrtie, pe pereți, pe mese.

Parinții săi, medici, au pus totul pe seama somnambulismului. Bărbatul a declarat că a urmărit tot felul de documentare despre somnambuli, încercînd să găsească astfel o explicație pentru ceea ce i se întîmplă.

La rîndul lor, doctorii i-au făcut tot felul de teste pentru a-și da seama în ce stadiu al somnului începe să deseneze.

Însă nu au obținut nici un răspuns la întrebările lor. A mers și la psiholog, încercînd să găsească o rezolvare.

Acum oameni din întreaga lume care au un asemenea talent ca și Lee îi trimit nenumărate e-mail-uri. Sînt persoane care compun în somn sau care scriu poezii în timp ce dorm.

Artistul povestește că de 10 ani de zile multe galerii de artă au devenit interesate de operele lui. Iar mulți dintre banii pe care îi obține din vînzarea tablourilor și schițelor îi donează asociațiilor de caritate.

De ce este mai bine să ai ca șef o femeie

Femeile aflate într-o funcție de conducere sînt mai indulgente decît bărbații în ceea ce privește activitățile personale pe care angajații le desfășoară în timpul programului de lucru. Astfel, potrivit unui studiu efectuat pe 1000 de șefi, femeile, deși sînt catalogate drept rele și nemiloase, s-au dovedit a fi mult mai tolerante.

Șefele nu sînt foarte deranjate de faptul că angajații își plătesc facturile sau fac cumpărături pe Internet, considerînd că este bine să păstrezi un echilibru între viața personală și cea profesională. În schimb, șefii bărbați tind să se enerveze mai repede cînd își surprind angajații pe Facebook, Twitter sau site-uri de cumpărături.

De asemenea, s-a demonstrat că femeile sînt mai subiective în luarea deciziilor și țin cont de întîmplările personale din viața angajaților. Pe de altă parte, bărbații sînt mai autoritari și mai insensibili, spunîndu-le subalternilor să-și lase problemele acasă și să se concentreze asupra muncii.

Aceleași studii relevă faptul că dacă femeile sînt înțeleghătoare și nu se așteaptă ca angajații lor să lucreze peste program decît dacă este cu adevărat nevoie, bărbații preferă disciplina strictă la locul de muncă. Cu toate acestea, șefii sînt mai toleranți cînd vine vorba de telefonarea mamelor.

Mai mult decît atît, opt din zece femei aflate într-o funcție de conducere consideră că angajații lor fac parte din grupul lor de prieteni. Astfel, efectul asupra angajaților este unul pozitiv, aceștia acceptînd să lucreze și în weekend, dacă este nevoie.

FONDATORI:

Universitatea de Stat din Moldova

Universitatea de Studii Politice
și Economice Europene
„Constantin Stere” din Moldova

Uniunea Juriștilor din Moldova

Redactor-șef:

Gheorghe AVORNIC

Reporteri: Irina BUREA, Lilia DUMINICA,

Jurist: Vitalie MODRÎNGĂ

Redactor-stilizator: Corina BERZOI

Machetator: Maria BONDARI

Contabila: Maria JOSANU

Adresa redacției:

MD 2009, Chișinău, str. A. Mateevici, 60,
bir. 222. Pentru vizitatori: intrarea din
str. Bănulescu-Bodoni, 2. Tel.: 57-77-52. Fax: 57-76-90.

DREPTUL · Date bancare: c/d 22472202641.

BC Banca Socială.

BIC:BSOCMD 2x722. c/f 37934018.

Punctul de vedere al autorilor materialelor
publicate nu reflectă neapărat opinia redacției.

Redacția nu corespundează cu cititorii,
materialele autorilor nu se recenzează și nu se restituie.

Tiparul executat la tipografia USM.

Indice – 21596

Tiraj 4600

Com. 2 sp